

PRVÁ KORUNOVÁCIA NA ZNÁMKACH

ANGLICKÁ KRÁLOVSKÁ RODINA ROKU 1911

(Dokončenie z minulého čísla)

Počas svojho štúdia v Cambridge Albert po prvýkrát použil k označeniu kráľovskej rodiny termín „firma“, ktorým vystihol podnikateľskú podstatu jej snaženia. Veľmi dobre chápal dvoranov, ktorí zastávali názor, že panovník a jeho rodina musia predovšetkým zaistiť pokračovanie monarchie.

Jediná dcéra Juraja V. princezná Mary (CSG, Newfoundland 121; obr. 27, MR č. 2/2010) sa narodila roku 1897 a získala titul korunná princezná. V škole sa jej zo všetkých jeho detí darilo najlepšie. Mala nadanie na jazyky, históriu a zemepis. Otec ju mal rád. Nikdy ju nekárал. Jej brat, princ Eduard, ktorý sa bál nástupu na trón ako čert kríža, nezabudol podotknúť, že až príde ten čas, na trón by mala nastúpiť ona. Počas Prvej svetovej vojny pracovala ako dobrovoľná ošetrovatelka v lazaretoch na anglickej pôde. Roku 1922 sa vydala za o päť rokov staršieho Henryho vikomta Lascellesa, grófa z Harewoodu. Zomrela roku 1965.

Obr. 38 Princ Henry

Obr. 39 Známká Austrálie CSG č. 211; princ Henry s manželkou Alicou

Princ Henry William Frederick Albert (obr. 38), tretí syn Juraja V., sa narodil roku 1900 (CSG, Newfoundland 122). Stal sa prvým synom britského panovníka, ktorého poslali do normálnej školy. Postupne získal tituly vojvoda z Gloucestru, gróf z Ulsteru, barón cullovenský. Ako štrnásťročný nastúpil na Eton. Okrem športu ho tam nič nebavilo. Pokračoval v štúdiách na Cambridge a po ich ukončení zahájil úspešnú vojenskú kariéru. Stal sa regentom princeznej Alžbety z Yorku, terajšej kráľovnej Alžbety II. Oženil sa s Lady Alice Christabel Montagu-Douglas-Scottovou, narodenou roku 1901. Počas Druhej svetovej vojny vykonával inšpekčné cesty po britských vojenských základniach. Roku 1941 a v nasledujúcom navštívil Gibraltár. Potom Cejlón, Indiu a severnú Afriku. V rokoch 1945 – 1947 bol generálnym guvernérom Austrálie (CSG, Austrália 211; obr. 39). Vojvodkyňa sa venovala nemocniciam. Mnoho rokov tento praktický a mierne prostoduchý manželský pár spájalo cestovanie po Afrike a farmárčenie. Ani jeden z nich sa nezaujímal o umenie či o spoločnosť intelektuálov a najlepšie sa cítili na koni. Vojvoda z Gloucestru vystriedal niekoľko nie príliš dôležitých úradov. Pri osobitných príležitostiach reprezentoval korunu za hranicami. Zomrel roku 1974. Lady Alice zomrela roku 2004 a bola tak vôbec najdlhšie žijúcou členkou kráľovskej rodiny.

Princ George, vojvoda z Kentu, sa narodil roku 1902 (CSG, Newfoundland 123; obr. 29, MR č. 2/2010). Oženil sa roku 1934 s princeznou Marinou. Považovali ho dosť dlho za najschopnejšieho zo všetkých potomkov Juraja V. Dokázal oceniť umenie a kultúru, o ktoré sa jeho otec a bratia vôbec nestarali. Zastával niekoľko úradov v štátnych službách a stal sa vrchným inšpektorom priemyselných podnikov. Počas vojny roku 1942 zahynul pri leteckom nešťastí.

Posledným dieťaťom Georgeho a May bol princ John (CSG, Newfoundland 124; obr. 30, MR č. 2/2010). Narodil sa roku 1905. Trpel od detstva epilepsiou, ktorej roku 1919 podľahol. Starali sa o neho v ústraní ošetrovatelky a kráľovná Alexandra, ktorá ho zahrnovala nesmierne láskou.

V čase korunovácie kráľa Juraja V., roku 1911, žili ešte jeho tri sestry, ako aj tri sestry jeho otca Eduarda VII. a jeden kráľov strýc, princ Arthur William Patrick Albert (obr. 40), ktorý sa narodil roku 1850 (CSG, Newfoundland 126; obr. 32, MR č. 2/2010). Katalóg toho o ňom hovorí

Obr. 40 Princ Arthur William Patrick

Obr. 41 Ostrov princa Patricka

oceáne ostrov, ktorý nazval jedným z ďalších mien princa Arthura „Ostrov princa Patricka“ (obr. 41). Ostrov má tvar bežiacieho medveda a rozlohu 15 848 km². Leží na hranici večného ľadu. Nemá stálych obyvateľov.

Roku 1879 sa vojvoda z Connaughtu oženil s pruskou princeznou Louisou. Ich staršia dcéra, Margaréta sa vydala za švédskoho korunného princa (neskorší kráľ Gustáv VI. Adolf). Mladšia dcéra princezná Patrícia sa vydala za muža z ľudu a zriekla sa kráľovského titulu. Vojvoda z Connaughtu sa roku 1926 stal krstným otcom práve narodenej princeznej Alžbety z Yorku, terajšej kráľovnej Alžbety II.

Na poslednej známke korunovačnej série (CSG, Newfoundland 127; obr. 33, MR č. 2/2010) je alegorický výjav s latinským mottom „HÆC TIBI DONA FERRO“ – „Tieto dary prinášam tebe“. Rímsky boh obchodu Merkúr na nej uvádza k Británii⁷⁾ rybára, ktorý jej kľáčiac odovzdáva dary mora. Obraz známky symbolizuje podriadenosť kolónie Veľkej Británie.

Obr. 42 Kráľ Juraj V. pripravený na korunováciu (1911)

Emisia bola vyrytá a vytlačena v Londýne. Newfoundland je jediná známková krajina britského impéria, ktorá roku 1911 ku korunovácii Juraja V. (obr. 42, 43, 44) vydala korunovačné známky. Roku 1937 bol korunovaný kráľ Juraj VI. a roku 1953 sa konala, ako doteraz posledná, korunovacia Alžbety II. K obom vydali všetky poštové správy Britského spoločenstva národov spoločné známky – Omnibus Issue (CSG, Newfoundland 256; obr. 45, Cyprus 172; obr. 46). Roku 1908 vydala Kanada známku, ktorá pripomína korunováciu Juraja V. (CSG, Canada 188; obr. 47) a roku 1910 Rodézia obdobnú sériu (CSG, Rhodesia 124; obr. 48). Eduard, princ z Walesu, než sa stal kráľom a než abdikoval, bol ešte dvakrát zobrazený na známkach Newfoundlandu, naposledy roku 1932 (CSG, Newfoundland 212; obr. 49). Veľká Britá-

dosť málo. Arthur bol obľúbený syn kráľovnej Viktórie. Roku 1874 získal titul vojvoda z Connaughtu. Absolvoval Kráľovskú vojenskú akadémiu vo Woolwichu, následne pôsobil úspešne v armáde. Od roku 1882 plnil úlohy v Egypte, velil Prvej gardovej brigáde v Tel el Kebir. V rokoch 1886 – 1890 bol v Indii veliteľom bombajskej posádky. Po návrate do Veľkej Británie vykonával rôzne armádne funkcie. Roku 1893 sa stal generálom a roku 1902 poľným maršalom. Stal sa hlavným veliteľom vojsk v Írsku, potom generálnym inšpektorom armády a následne hlavným veliteľom v Stredomorí. V rokoch 1911 – 1916 bol generálnym guvernérom Kanady. Nato vykonával roky rôzne štátne funkcie. Z verejného života odišiel roku 1928. Zomrel roku 1942 vo veku 91 rokov. Na území Kanady nesie jeho meno viacero miest, inštitúcií i vojenských útvarov, ale aj krčiem. Roku 1853 britský bádateľ kapitán sir Francis Leopold McClintock zaznamenal v Severnom ľadovom